

425/
(96

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Nagymelteságn! Miniszter W.

Nagybátyám, Elischer Boldizsár úr, jelen március hó 25-én elhalálozott, végrendeletében reánk hagyta a tőle több mint 40 éven át kiváló szakértelemmel és valódi odaadással összeállított Goethe-gyűjtemény, azaz a megbízással, hogy az ő emlékeire és utasításai értelmében felvesszünk egy rendeltetést vele.

E utasításból egy része sajátkezűleg írt végrendeletében van kifejtve, más része pedig azon szövegre adott megbízásokon alapozik, melyekre végrendeletében hivatkozik is.

A gyűjteménynek, a mely szerény terjedelmű, néhány Goethe-kindából indult ki, most következő a tartalma:

I. Mintegy 40 kézirat, autogramm és jegyzet, mindannyiai Goethe saját kezírásával.

II. Egy kézirat autogramm gyűjtemény, a weimari udvari és költői körből, vonatkozóan Goethe-re (96. szám mintegy 123 darabbal) köztük Schiller, Wieland, Herder, Anna Maria Johanna, Carl August nh. stb. levelei.

III. Goethe arcképek (180 db) és kettősainak arcképgyűjteménye, mintegy 115 cartonon, egy portfolio-ban.

a)

IV. Goethe-érmei gyűjteménye. (20 db tokban)

V. Könyvtár: ebben Goethe műveinek vala-
mennyi összkiadása 118 félé mintegy 250 kötet /
körülbelül 70 db. editio princeps; mintegy 2000
szám alatt Goethe-re vonatkozó művek, iratok,
commentárok, citekzések; mintegy 500 szám alatt
Goethe-re vonatkozó folyóiratteli-, és kiadott újság-
cikkek; mintegy 50 dísz- és illusztrált kiadás
Goethe műveiből.

VI. Egyes réz- és acélmetrók, a Kaulbach-
féle nagy-folio alakú Goethe-Galleria teljes
példánya, Goethe arcképek photographiai hasonmá-
sorban (20 db) rézben arany rámadásban.

VII. Leveleivel, Goethe próvékkal, mintegy
782 szám 376 kötet is fűzetben.

VIII. A carlsbadi víránygyűjtemény

IX. Néhány Goethe-szobor és medaillon,
gipszöntések.

X. Néhány Goethe-érem.

Béldogult nagybátyám öröklérai-
nak megfelelően, kijelentem, hogy én e gyűjtemény
semmit sem akarok el nem adni, feltéve, hogy az-
retet, hazámnak birtoklatos lehet vele. És
vagy az azban e gyűjtemény (a X. pont alatt
említett éremek kivételével, a melyek kell, hogy
családi tulajdonul maradjanak) Magyaror-
szág kulturális feladatokat foglalkozó közinté-
zeti egyikeinek a követhető feltétel mellett egé-
szében és osztatlanul, - kívánságra időközönként

a)

az erekllyeket is kölcsönképen átengedni. Kiváncsi, hogy
 1. a gyűjtemény egy különálló zárt helyiségben, a
 célra megfelelő helyekességek el, söröd időkre o
 nevet viselje: „Goethe - oroba. Elischer Boldissár és
 Dr. Elischer Gyula alapítványa.” E helyiségben a
 tartózkodás kellemes, tanulmányozásra kényelmes,
 világításról, fűtésről s iróeszközökről mindig
 gondoskodva legyen benne.

2. a gyűjtemény épiségben maradásra, gondozására és
 megőrzésére, szakértői felügyelet mellett teljes biztossá
 sít, az érdekesebb darabok üveges tartókba helyettese
 nek és a helyiségből a gyűjtemény bármely kisiny
 darabjának elvitele vagy kihalásának szigorúan tilos
 legyen.

3. A gyűjtemény használhatósága érdekében
 készíttessék: a) egy pontos ankerszerű katalógus, b) a
 egymásról katalógus a köztérre számára, c) tartas
 sít a gyűjtemény bizonyos napokban és órákban álló
 felügyelet mellett nyitva a köztérre számára; d) bizonyos
 feltételek ellenőrzés mellett legyen hozzáférhető más idő
 körökben is megtekintés vagy tanulmányozás céljából.

4. A felügyelet az illető közintézet felelőssége
 vállalja a felállítását, berendezését és hozzáférthetőséget,
 illetőleg nekem, mint alapítványnak jogot ad az ellenő
 zés gyakorlására.

5. A gyűjtemény továbbra is gyarapítható jogi
 kivétel Goethe vonatkozó erekllyei és munkái szer
 zése által. E célra 2000 forintnyi azaz: két ezer
forinti alapítvány kérek az illető közintézetnél,
 és az összeg kamatainak miére fordítása ellenőrzésére

7
mellett, illetőleg hozzájárulással fog meghatározatni.

6., az illető körintézet előzötteti egy jelesebb hazai művésztünkkel Elischer Boldizsár rajzfestési arcképét s a Goethe - szobának emlékét függőcszert: -

7., a gyűjtemény f.é. július 15-ig át fog vethetni s mindjárt a végleges helyiségben helyeztetik el.

Nagyméltóságú ellm. sz. ur. Kegyelemes Uram!
A fentebbielben előadtam feltételre, a melyet mellett kész volték hazám valamelyik kulturális körintézetében Goethe gyűjteményemet átengedni. Ehértán pedig teljesen meggyőződve, hogy a gyűjtemény elhelyezésére, megőrzésére, rendben tartására és a nagy körkönyvtár hozzájárulására tételére megfelelő és alkalmasabb körintézetünk nincs, mint a Magyar Tudományos Akadémia, látván az Excellenciához a-
zor törtélethelyes kérelmet intézve, méltóképp és engem legyősen értesíteni; hajlandó lenne-e feltételün elfogadása mellett a gyűjteményt átadni el-
fogadni, s azt a Magyar Tudományos Akadémiának tulajdonába átadni; mely esetben köte-
lesem magamat a fentnevezett gyűjtemény az Akadémia könyvtárában és a 2000 ftnyi alapít-
ványomat az Akadémia pénztárába közvetlenül beozolgáltatni.

Kegyesválaszát kérve, maradtam hódoló törtélethely

Excellenciához

Budapest, 1895. június hó 10-én

alázatos szolgája:

Dr. Elischer Gyula s. k.

30890 szám
95

Nagyméltóságú Báro és Ernő Ur.

Dr Elischer Gyula egyetemi magánta-
már, közkórházi főorvos a nagybátyjától, néhai
Elischer Boldixsántól örökölt Goethe-gyűjte-
ményt, melynek gyarapítására maga is 2000 frt-
nyi alapítványt kíván letenni, bizonyos feltételek-
nek kikötése mellett, azkal a kéressel ajánlotta fel
nemem, hogy azt Magyarország kulturális felá-
datorral foglalkozó közintézketei egyikének tulajdo-
nába adjam át; de a leghatározottabban kijelen-
tette előttem élő szövel is, hogy ajánlatát abban
a határozott tudatban és azkal a kéressel teszi,
hogy a M. Tud. Akademiát fogom feltételeinek el-
fogadására felszólítani, mert nézete szerint ennek
a gyűjteménymnek elhelyezésére, megőrzésére, rend-
bentartására és a nagy közönségnek hozzáférhe-
tővé tételére a M. Tudományos Akademiánál al-
kalmasabb és megfelelőbb közintézketés nincs;
miért is az általa kikötött feltételeknek elfogadása e-
setén készséggel kötelezi magát arra, hogy ezt a
gyűjteményt és 2000 frtos alapítványát az Akademiá-
nak közzvetlenül beszoigáltatná.

Nagyméltóságú Báro Cötvös Lóránd úrnak,
a magyar tudományos Akadémia elnökének.

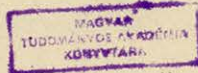
Elöttem csak egy cselebegett az t. i., hogy
az értékes gyűjteményt Magyarország számára meg-
tarthassam és így a legnagyobb készséggel fogad-
tam el a közvetítést az ajánlatot tevő és az Akade-
mia között, hisz tulajdonképpen az ajánlatot tevő en-
gem csak erre kért fel.

Van szerencsém emlífogva dr. Elischer
Gyula ajánlatát visszavárólag Nagyméltóságod-
nak j. alatt azzal a kéréssel megküldeni, méltóztat-
ni engem a felől tájékoztatni, vajjon a M. T. Aka-
demia a szövegben forgó gyűjteményt és alapítványt
elfogadni, illetőleg az ahhoz kötött feltételeket elvél-
lalni hajlandó volna-e?

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tisztelettem
öszinte nyilvánítását.

Budapest 1895 június 16-án

W. K. K.

En. 95. VI. 26

380 main

3.